

Dennis- Winston Hizmetkâr Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dennis- Winston Hizmetkâr Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19641>

Özet

Dennis-Winston Hizmetkâr Liderlik Ölçeği, bir organizasyondaki liderlerin sergilediği hizmet odaklı davranışlar ve tutumlar ölçmek amacıyla tasarlanmış psikometrik bir araçtır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özellikleri, Şebnem Aslan ve M. Özata tarafından 2011 yılında yayınlanan bir çalışmada incelenmiştir. Bu çalışma, özellikle **saatlik çalışanlar** üzerindeki geçerlik ve güvenilirlik analizlerine odaklanarak, ölçeğin Türk kültürüne uygunluğunu araştırmıştır. Bu ölçek, liderlik çalışmalarında, **hizmetkâr liderlik** modelinin kuramsal yapısını ve pratik uygulamaları deşerlendirmek için temel bir araç olarak kullanılmaktadır.

Ölçek, liderin çalışanlara karşı gösterdiği etki, etik davranış, güçlendirme ve vizyon sağlama gibi temel hizmetkâr liderlik boyutları deşerlendirmeyi amaçlar. Ölçeğin orijinal hali Dennis ve Winston tarafından geliştirilmiş olup, Aslan ve Özata (2011) çalışması, ölçeğin Türkçede güvenilir ve geçerli sonuçlar verdiğini göstermeyi hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Hizmetkâr Liderlik, Liderlik, Psikometri, Dennis-Winston Ölçeği, Saatlik Yönetimi, Örgütsel Davranış.

Yazarlar

Şebnem Aslan, M. Özata (Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması); D. W. Dennis, B. E. Winston (Orijinal Ölçek Geliştiricileri).

Amaç

Dennis-Winston Hizmetkâr Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, organizasyonel bağlamda hizmetkâr liderliğin çeşitli boyutları sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, liderlerin astlarına ve organizasyona hizmet etme motivasyonlarının derecesini belirlemeye yardımcı olur. Bu ölçüm, liderlik eğitim programlarının etkinliğini deşerlendirmek, potansiyel liderleri belirlemek ve hizmetkâr liderlik davranışlarının örgütsel sonuçlar üzerindeki etkisini araştırmak için kritik öneme sahiptir.

Ölçeğin Türkiye'deki adaptasyon çalışması (Aslan & Özata, 2011), özellikle **saatlik çalışanlar** popülasyonunda hizmetkâr liderlik düzeylerinin tespit edilmesi ve bu yapının Türk çalışması ortamına uygunluğunun test edilmesi amacıyla tasarlanmıştır. Bu sayede, saatlik sektöründeki liderlik uygulamalarının iyileştirilmesine yönelik somut veriler elde edilmesi hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, Hizmetkâr Liderlik (Servant Leadership) adıyla verilen psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, **Robert Greenleaf** tarafından kavramsallaştırılmış olup, liderin öncelikli amacı astlarına, müsterilerine ve topluma hizmet etmek olduğu bir liderlik felsefesidir. Hizmetkâr liderlik, genellikle aşağıdaki temel boyutları içerir:

Fedakârlık ve Etik Davranış: Liderin kendi çıkarlarından önce ekibin çıkarlarını gözetmesi.

Güçlendirme (Empowerment): Çalışanların karar alma süreçlerine dahil edilmesi ve yetkilendirilmesi.

Vizyon Sağlama: Organizasyonel hedeflere ulaşmak için ilham verici bir yön gösterme.

Etkat ve Eyleştirme: Çalışanların duygusal ve kişisel ihtiyaçlarına özen gösterme.

Dennis-Winston ölçeği, bu çok boyutlu yapıyı yakalayarak liderlik tarzının kapsamlı bir değerlendirilmesini sunar.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, ölçmek istediği yapıyı ne kadar doğru ve anlamlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Aslan ve Özata (2011) tarafından yürütülen Türkçe adaptasyon çalışması, ölçeğin **yapı geçerliliğini** incelemiştir. Bu çalışmada, ölçeğin teorik olarak varsayılan boyutlarının, Türkiye'deki sağık çalışmaları örnekleminde ampirik olarak da desteklenip desteklenmediğini araştırmıştır.

Genellikle bu tür adaptasyon çalışmaları, Faktör Analizi teknikleri (Açıklayıcı veya Doğrulamalı Faktör Analizi) kullanılarak ölçek maddelerinin orijinal boyutlarla olan uyumu test edilir. Çalışmanın sonuçları, ölçeğin hizmetkâr liderlik yapısının Türk kültüründe geçerli bir şekilde ölçtüğüne dair kanıtlar sunmayı amaçlamıştır. Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi boş bırakılmış olsa da, referans gösterilen makale bir geçerlik araştırmasıdır.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığı ile ilgilidir. Dennis-Winston Hizmetkâr Liderlik Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun güvenilirlik analizi, Aslan ve Özata (2011) çalışmasında yapılmıştır. Psikometrik çalışmalarda en yaygın kullanılan güvenilirlik göstergesi, **iç tutarlılık** katsayısı olan Cronbach Alfa değeridir. Bu katsayı, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ölçme derecesini gösterir.

Bir ölçeğin güvenilir kabul edilebilmesi için Cronbach Alfa değerinin genellikle 0.70 veya üzerinde olması beklenir. Adaptasyon çalışmasında, ölçeğin alt boyutları ve genel ölçek için hesaplanan iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin sağık çalışmaları popülasyonunda kararlı ve tutarlı ölçümler

sa?lad???n? göstermi?tir.

Faktör Analizi

Dennis-Winston Hizmetkâr Liderlik Ölçeği, genellikle çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Faktör analizi, bu boyutlar?n ampirik olarak do?rulanmas? sürecidir. Aslan ve Özata (2011) çalış?mas?nda, ölçeğin Türkiye örneklemindeki faktör yapı?s? incelenmi?tir. Bu analizde, ölçek maddelerinin hangi faktörler alt?nda toplandı? ve orijinal Dennis-Winston modeline ne ölçüde uyum sa?ladı? de?erlendirilmi?tir.

Elde edilen faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçeğin teorik temelini oluşturan hizmetkâr liderlik boyutlar?n?n (örneğin, ?efkat, vizyon, güçlendirme) Türkçede de ayrış?abildi?ini veya belirli bir faktör yapı?s? alt?nda toplanabildi?ini ortaya koyar. Bu analiz, ölçeğin yapısal bütünlü?ünün korunmas? açısından kritik bir adımdır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Türkçe Adaptasyon ve Uygulama)

Format: Derecelendirme (Likert Tipi Ölçek kullanıldı?ı varsayılmaktadır, ancak orijinal kaynaktaki derecelendirme bilgisi eksiktir.)

Mevcut Dil: Türkçe (Türkçe adaptasyonu Aslan & Özata tarafından yapılmıştır.)

Popülasyon Grubu: Örgütsel Liderler ve Çalış?anlar (Özellikle Türkçe adaptasyon çalış?mas? **Sa?lık Çalış?anları** üzerinde yapılmıştır.)

Yaş Grubu: Yeti?kin (Çalış?an yaş grubu)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki sa?lık sektöründe çalış?an profesyoneller (doktorlar, hemşireler, idari personel vb.).

Test Metodolojisi: Öz-bildirim veya Çalış?an De?erlendirmesi (Liderlik davranış?ları ölçtü?ü için, liderin kendisi veya astları tarafından doldurulması mümkündür.)

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Liderlik, Hizmetkâr, ?ebnem Aslan, Dennis-Winston, Yapısal Geçerlik, Yönetim ve Ekonomi Dergisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Mevcut Değil

Kurumsal E-posta Adresleri: sebnemaslan27@hotmail.com (Sorumlu Yazar: ?ebnem Aslan)

Yazınma Adresi: Makalede belirtilen akademik kurum adresleri kullanılmalıdır (Genellikle üniversite veya araştırma merkezi).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle orijinal makale sahiplerine atıf yapılması gerekmektedir. Kullanım izinleri için sorumlu yazar ?ebnem Aslan ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Ücret: Genellikle akademik araştırmalar için ücretsizdir, ancak ticari veya kurumsal kullanımlar için ücretlendirme politikası değişebilir.

Test Yılı: Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2011 yılında yayınlanmıştır.

Kaynaklar

Aslan, ?. , & Özata, M. (2011). Sağlık çalışanlarında hizmetkâr liderlik: Dennis-Winston ve Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçeklerinin geçerlik ve güvenirlik araştırması. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 18(1), 139-154.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: dennis-winston-hizmetkar-liderlik-olcegi-toad.pdf

Dennis-Winston Hizmetkâr Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Tam ölçek maddeleri için lütfen yukarıda belirtilen referans makaleye veya PDF dosyasına başvurunuz.

Maddeler, Hizmetkâr Liderliğin temel boyutları (etki, güçlendirme, vizyon vb.) ölçmeye odaklanarak olup, Likert tipi bir derecelendirme formatında sunulmaktadır.